

gustáv murín

**STÁVKA
NA LÁSKU**

GUSTÁV MURÍN

POKUS O LÁSKU

Román o experimente s najstaršou drogou sveta

PONDELOK je aj normálne krutý deň. Prirýchly prechod z nedeľného ničnerobenia do pondelňajšieho pracovného záprahu škodí. Tento pondelok končí pre Mateja Daxu, mladého vedeckého pracovníka univerzitného Ústavu experimentálnej biológie, šokujúcim poznáním. Je celkom ochromený pri pohľade na niečo, čo dúfa, že zmizne, keď zatvorí oči, ale keď ich znovu otvorí, tá strašná vec je tu stále. Daxa sa ledva dovliekol z práce do svojej internátnej postele v poslednom zúfalom pokuse „nechať to zmiznúť“. Ubezpečuje sa v duchu, že keď zaspí, tak ráno tu už tá hrôza nebude. Ale ešte dlho nemôže zaspáť...

UTOROK

AJ UTORNĀJŠIE RĀNO môže byť rovnako kruté ako to pondelňajšie. A Matej Daxa je dnes zvlášť mrzutý, nesústredený. Vrtí sa za mikroskopom, prestupuje z nohy na nohu pred termostatickým kúpeľom vzoriek, nevníma okolie, nehovorí. Pritom inak srší energiou a svoje bádateľské okolie obvykle prekvapuje pri práci pospevovaním. Dnes nevšímavý k okoliu, zamĺknutý, kráča až príliš často na malé pánske WC na konci jednej z neprehľadných chodieb starej univerzitnej budovy. Vracia sa ešte nevšímavejší, zamĺknutejší, s očami do zeme.

Niet sa čo čudovať, pohľad je to otrasný. Na prednej strane jeho slipov sa pri každej návšteve pánskej toalety objavujú ďalšie biele škvrny. Ráno sa ich ešte pokúšal počítať, poobede to vzdal. Tento kohútik kvapká bez únavy. Unavený a paralyzovaný panikou je jeho majiteľ. Ešte predpoludním prišiel na šialený nápad

odobrať trochu z najčerstvejšej škvrnky na podložné sklíčko a pozrieť to pod mikroskopom. Namiesto obeda v univerzitetnej menze, kam v tomto stave nemal silu ísť, sa zamýšľal nad tým, čo uvidí. Potom nad tým, čo by mal vidieť. Skončil pri tom, že jeho vedecká zvedavosť má svoje medze – nechce nič vidieť, nechce nič vedieť...

Tento deň môže rovno odpísať. Jediné, na čo prišiel, objavil vlastne nechtiac. Tak ako to v správnej vede býva, najvzácnejšie nálezy sú tie, čo nehľadáme. Hovorí sa tomu serendipity. Keď mu v roztržitosti vypadla z rúk skúmavka s fixačným roztokom, jej pád a rozbitie na tisíc kúskov akoby uvoľnilo niečo v jeho obavamí stuhnutej hrudi. Pohľad na tú malú katastrofu pôsobil ako ventil nečakanej úľavy. Zobral teda zo stojana prázdnu skúmavku a pomaly, s rozvahou ju pustil na zem. Malý výbuch črepín zabral, ale už menej. Pri tretej rozbitej skúmavke už zasa necítil nič. Tým jeho výskumnícke objavy toho dňa skončili.

Všetci už odišli, len Maťo sa k tomu nevie odhodlať. Sedí sám vo svojej sklenenej kobke na konci jednej z chodieb a sleduje, ako sa za skleníkovými oknami pomaly stmieva. Tuší, že je nositeľom akéhosi hrozného tajomstva, len nemá potuchy akého. Ale na isto vie, že to nesmie **nikomu** povedať. Tú hanbu by neprežil.

„TAK AKO, človek, tebe sa nechce domov? Všeti sú už preč...“

Známy ponocovač (a dvojnásobný doktor) Feri stojí v otvorených dverách Maťovho skleníkového azylu a má zjavne čas. Ak niekedy Maťo veril na nebeské sily, tak toto je jasný dôkaz ich existencie. Ako mohol zabudnúť?! Tu stojí z celej univerzity ten jediný, kto by mohol diskkrétne pomôcť. A hneď je po tajomstve. Feri počúva, počúva a počúva...

„KVAPAVKA, medzi lekármi prezývaná aj pohlavná nádcha. Buď rád, že si nechytil syfla alebo AIDS. Toto je banalita.“

Maťo neverí vlastným ušiam.

„Ale to je hrozné! To nie je možné! To... to je teda koniec!“

„Čo si sa zbláznil? Nič strašné sa ti nedeje, spamätaj sa!“

Maťo nepočúva.

„Lenže, ak je to pohlavná choroba, tak potom aj ona...“

Feri ochotne prítakáva.

„No jasne, že je v tom nejaká ona. No a?“

Maťo ho dôrazne opraví.

„To nie je nejaká ona. To je Daniela... A my sa máme brať.“

Feri skúsi malú beznádejnú alternatívu.

„A s inou si nebol?“

Maťo ani neodpovie. Zaľúbenci, ktorí si chcú brať tú jedinú a veľkú lásku predsa ani nevedia, že sú aj nejaké iné. Ferimu je to trápne. Chvíľu postáva nad Maťom, potom sa náhle rozhodne.

„Hýb sa, človek. Mám zvyšok domácej borovičky s horcom. Kým nebudeš brať antibiotiká, tak je to skvelá prvá pomoc.“

Postojí ešte, ale rýchlo pochopí, že v tomto stave je nutné aj malé násilie.

„Tak poď, ideme!“

Po zručnom naliatí borovičky a mlčanlivom štrngnutí sa Feri z amatérskeho sexuológa pohotovo mení na ešte amatérskejšieho psychológa.

„Kto je Daniela?“

ČO SA DÁ povedať o mladej žene, dievčati, s ktorým chcete žiť na veky vekov a nikdy inak? Stretli sa na letnom festivale filmových klubov. Maťo sa tam zjavil zo zvedavosti a cez známych, Daniela z povinnosti ako neveľmi úspešná študentka filmovej a neskôr divadelnej teórie a kritiky. Chodila v jediných šatočkách jednotnej farby, bledohnedé vrece – a nad tým tvárička ako obrázok. Pre Maťu bola tak žiarivo krásna, že si spočiatku myslel, že je blondína. V skutočnosti má tmavohnedé, splývavé, hladké vlasy. Oválna tvár, nádherne udivené oči. Neveľká hrud', ale ladná postava, trochu krátke nohy. Usmievavá. Blúdila chodbami kinosál sama, sama sedávala na projekciách. Až sa v druhý deň festivalu pretrhol film. Ostatní sa zdvihli, ona nie. To bola Maťova šanca. Ako sa k nej neohrabane blížil radom prázdnych sedadiel, rýchlo schovala okuliare (to sa dozvedel neskôr). Tak oslovil osamelú dievčinu ako perspektívnu spoločnicu na dlhé festivalové noci a objavil dych vyrážajúcu, tajomnú bytosť, ktorá ho privádzala do nekonečného úžasu. Hovorili a hovorili a hovorili. Keď znovu spustili ten film a ľudia sa vracali do sály, oni jediní šli opačným smerom. Zakotvili v bufete festivalového kina a opäť hovorili, hovorili, hovorili. Maťo si nepamätá, ako to tam vyzeralo, čo pili – a ani o čom hovorili! S touto neznámou to bolo ako nahnúť sa nad studňu, pozrieť len jedným očkom dolu a už nebolo záchrany. Padal do nej ako do veľkého neznáma, ktoré mu bolo také povedomé... Vyzeralo to, že sa spolu narodili a len osud ich od seba odtrhol, ešte než sa naučili hovoriť. A teraz akoby všetok ten stratený čas chceli rýchlo preklenúť – kde si bola celý ten čas, čo som ťa nevidel? A ešte jedna vec tu lákala. Stotožniť sa

s milovanou bytosťou splynutím, zasunutím sa do tej jej jedinej zástrčky naveky, na stály prúd. Myslel si, že ich od seba už nič neodtrhne, a to sa jej ešte ani nedotkol.

Skončilo sa to neslávne. Vrátili sa do sály, ale jeho žiaden film v tej chvíli nemohol zaujať. Nemohol na ňu počas premietania hovoriť, neodvážil sa jej dotknúť. Kruté mučenie. Päťstokrát jej v tej tme (ticho, pššt, nerušte!) navrhol, aby sa šli prejsť, päťstopäťkrát povedala nie. Tak sa zdvihol a odišiel.

V bufete stál jeho klubový kolega s nejakými slečnami – v neďalekom kulturáku je vraj festivalová diskotéka. Šli, tancovali, popíjali. A on si v duchu trieskal hlavu, ako mohol stratiť to zjavenie, ktorého sa dokonca zabudol opýtať, ako sa volá. Bol by skončil s hlavou týmito myšlienkami úplne roztrieskanou, keby sa jedna z tých diev pri pomalom tanci nenastavila tak, že mu stehnami objala ľavú nohu a prisala sa lonom zhaviacim aj cez látku sukne a nohavíc. Už o pár minút neskôr ju opieral v tme pri zadnej stene kulturáku a po neúspešnom pokuse spredu sa múdro otočila, aby dovdychala tie výpady zozadu a na doraz. Na druhý deň si to zopakovali v jeho izbe (práve, keď premietali maďarský film „Recidivisti“ o opakovanom inceste sestry a brata). Bola milá, bola nudná, bola po ruke.

Jej mamička ich privítala vo festivalovom kine zvolaním „Vy recidivisti!“ (mamičky vedia všetko, hlavne vďaka pravdovravným dcéram). Bol koniec festivalu. Recidivistka s mamičkou odcestovali ako prvé (adresu si zabudol vypýtať, alebo hneď stratil). Keď sa vracal z autobusovej stanice, kam ich odprevadil, stretol Danielu (kolega už ochotne zistil jej meno). Išla sama, vliekla nejakú veľkú tašku. Opäť v tých vrecovitých šatách. Okuliare už neskrývala. Ani toho veľa nenahovorili. Zobral jej tašku, odprevadil na diaľkový spoj. Oznamil, že ide na vojenčinu a nikoho

nechce vidieť. Konečne si oddýchne, konečne sa vyspí – ved' najvd'áčnejšou vojnovou korisťou v mieri je čas. Dala mu adresu a trvala na tom, nech dá vedieť, kam narukuje. Čo keď to bude blízko? Neveril, zamával, ale adresu nezhodil. Ani nestratil.

„KEDY ste boli spolu naposledy?“

„Minulý štvrtok.“

„A... nebolo na tom niečo zvláštne?“

„To bolo celé zvláštne!“

„Prečo?“

„Pretože sme od soboty mali ísť spolu na dva týždne na letný výlet.“

„No a?“

„No a ona to zrušila... niečo vraj nevyšlo. Že pôjde sama, s kamarátkami. Vôbec som tomu nerozumel a ani tomu nerozumiem. Ved' ja by som s ňou šiel hocikam. Aj z roboty som sa už vypýtal. Teraz vyzerám ako blbec... A ešte toto...“

„Tak to je naozaj zvláštne. Ale to neznamená, že ťa nemá rada. Len sa možno naskytila príležitosť s niekým iným. A ten spoločný výlet zrušila, lebo sa za to hanbí. Potrebuje sa z toho len vydýchať. Ved' to ani nemusela byť príjemná skúsenosť. Koľko mužov mala pred tebou?“

„Viem ja?“

„Toto vieš, neoblbuješ. Toto si zamilovaní hovoria. Sú posadnutí tým, že si hovoria tie najintímnejšie veci.“

„Panna už nebola. Ale hovorila len o jednom. A ešte aj ten bol nejaký čudný.“

ČUDNÝ PRVÝ MILENEC Daniely vlastne vôbec nebol čudný. Len mal problém. Pri pohlavnom styku sa mu zapalovalo prirodzenie. Precitlivenosť. Druhýkrát to v krátkej chvíli zopakovať nemohol. A ani z toho prvého krátu asi veľa nemal. Ale Danielu si veľmi chcel získať. Tušil, že pri ňom takto dlho nevydrží, a rozhodol sa poistiť. Nahovoril jej, že má jedinečnú osobnú antikoncepčnú fintu. Stačí, aby svojim údom zatlačil na maternicu, a aj keď ostane semeno v Daniele, nič sa nemôže stať. Túto zázračnú metódu používal dovtedy, až zákonite otehotnela. Veril, že tým vyhral. K dieťaťu sa hlásil, Danielu si chcel vziať. Lenže neuspel. Rozhodla sa pre Mateja Daxu a šla tajne na potrat. Maťo sa o tom dozvedel až po niekoľkých mesiacoch.

„VŠETKY BODY pre ňu. Je naivná a verí mužom. Mohol ju nejaký zblbnúť ako tento s tou geniálnou antikoncepčnou metódou. A je mladá, veľa si toho ešte neužila. Ale miluje teba. Chcete sa predsa vziať.“

Maťo len ticho prikývne a zdvihne pohár na smutný prípitok.

Lenže Feri nereaguje, lebo ho medzičasom celkom zaujalo masírovanie pravého lakťa nejakou masťou (tajomná indická Rimalaya, ktorú si doviezol z konferencie v Lucknowe). Teraz sa nešikovne pokúša zabandážovať lakeť špinavým, určite už stokrát použitým elastickým obvazom. Rýchlo to vzdá.

„Pomôž, vidíš, že to nejde.“

Maťko odkladá pohár veľmi nešikovne sa pokúša naozaj pomôcť. Feri to trpko komentuje.

„To ja by som mal ísť za nejakým lekárom, lebo jedného dňa neudržím ani pero v ruke.“

Maťko ako tak uspeje s bandážou, opäť podáva pohár a pridá aj trochu očakávateľnej účasti.

„Čo je, niečo si zle zdvíhal?“

Feri si zoberie pohár pre istotu neobandážovanou rukou a viac sebe než Maťkovi odpovie: „Starnutie znamená, že vôbec nemusíš urobiť nič zle a predsa budeš potrestaný. A my starneme, mladý muž.“

Feri (ako všetci sťažovatelia) si vôbec nevšíma, aké beznádejné a zbytočné je hovoriť mladému mužovi o jeho starnutí. Tomuto Maťko nerozumie a nemá k tomu čo povedať. Ale Feri zdvihne pohár na prípitok a dodá už veselšie.

„Mimochodom, volá sa to epicondylitis radialis humeri, teda tenisový lakeť, a ten má na nerozoznanie rovnaké príznaky ako takzvaný milenecký lakeť.“

„Milenecký lakeť?“, toto Maťka zaujíma.

„Milenecký lakeť chytíš, keď ti milenka zaspí na pleci a ruka sa nedokrví.“

„Tak, na milenky!“

Feri najskôr prikývne, ale potom ostro dodá.

„Na hovno, žiadna milenka mi na pleci nezaspala – už ani nepamätám. Tenis som nehral celú zimu. Tak o čom tá zasratá bolesť v lakti vlastne je?!“

Maťo nepozná odpoveď. Už je v polohe ležiaceho strelca pod stolom a pripravený zavrieť oči a tak na čas zabudnúť. Toto je Feriho spontánny nápad, aby už nešiel na internát, ale využil Feriho vybavenie pre nočné služby. Namiesto postele karimatka

a pre nedostatok iného miesta ideálne uloženie pod stolom vo veľkej knižnici Ústavu, kde práve dopili. Na dobrú noc má namiesto rozprávky Feriho ponaučenie.

„No tak, tá tvoja Daniela to berie vážne. Vie, že určité experimenty vážnym vzťahom nesvedčia, najmä ak zle dopadnú. A v manželstve je nevera smrteľná. Ak sú deti a prezradí sa, je to hotová katastrofa. Tak skúsila, aké je to s iným. Raz, možno dvakrát. A dosť.“

„Ale, Feri, ako mám vedieť, kedy bude tým experimentom koniec? Toto mi povedz, keď si taký múdry!“

„Tak dobre, dnes to nevyriešime. A ja už musím ísť. Mám teraz nejaký nový objav, tak by som ju nerád nechal čakať. Neskorá večera chladne a to je smrteľný hriech.“

PRVÝ MESIAC na vojenčine Maťo len spal a čítal. Našli mu nejakú zdravotnú komplikáciu a vyzeralo to, že pôjde domov. Na vychádzky nechodil, víkendové večery preležal v posteli pri knihe.

„Daxááááá, návšteva!“

Netušil, kto by to mohol byť. Išiel na bránu v narýchlo navlečených vyťahaných maskáčoch. Stála tam v nádhernej minisukni a blúzke. Zjav z erotických nebies. Udivená tvárička anjelika s večne začudovanými reflektormi. Dostala list s adresou (jeden z mála, čo napísal) a prišla sama od seba. No šoky.

Nasledoval beh naspäť na rotu, horúčkovité hľadanie kohokoľvek, kto by mu mohol povoliť vychádzku, zašívanie chýbajúceho gombíku na vychádzkovej uniforme, najskôr ale zháňanie toho gombíka a šitia, beh dolu schodmi, návrat po

čiapku, šprint popri budove, posledná zákruta okolo rohu budovy a brána – stála, čakala, usmievala sa.

Takto chodia na rande asi len absolventi materskej škôlky. Ona je do neho, on je do nej. Veľmi dlho trvá, kým sa chytia za ruky. Potom zasa dlho trvá, kým sa pustia. Celé nekonečno prebehne, kým ju jemne pobožká. Kvôli tomu prelezú cintorínsky plot a tento hriech spáchajú sediac na jednej z rodinných hrobiek. Takýto erotický zážitok im vystačí až do večierky. Zo stanice odchádza posledný vlak a vojačik má posledné minúty, aby stihol dobehnúť, kým zatvorí bránu. Napriek tomu stoja oproti sebe bez pohnutia. Držia sa za ruky, dívajú sa do očí. Nikto iný nie je na peróne, nikto iný na ulici, nikto iný v meste, nikto iný v celom vesmíre – **nevidia** nikoho iného. Náhle sa ozve zapískanie výpravcu. Ona sa nahne a ticho sa rozlúči slovami:

„Aké by to bolo úžasné, keby si ma teraz oprel o túto tabuľu s odchodmi vlakov a pomiloval. Chcel by si?“

Lúčia sa bozkom náhleho poznania, ruka si rozochvene trúfne dotknúť sa letmo jej nevelkých prs (ona vyklonená zo schodíkov vagóna), jazyky náhlivo skúšajú dopovedať, čo sa nedá vypovedať slovami, a neskončili by, keby ich neodtrhla lokomotíva. Vlak sa stratí v tme aj s Danielou. On dobehne do kasární v poslednej chvíli. A celý svet je naraz o inom.

TÚTO NOC zaspáva Maťo vo veľkej knižnici Ústavu pod veľkým konferenčným stolom. Feri ho ubezpečí, že nebude prvý. Vo svojej malej pracovni má pripravený spacák a umelohmotnú podložku, ktoré dal za erárne peniaze kúpiť už kedysi dávno

profesor pre prípad, keby tu kvôli pokusu musel niekto prespať. Zatiaľ len Feri z času na čas použije tento azyl, no a po ústavných oslavách pod stolom pravidelne končí aj technik elektrónového mikroskopu. Feri všetko vzorne Maťovi nachystá. Navyše ešte stihne zbehnúť do veľkého laboratória a skontrolovať, či tam niekto nezabudol voľne položenú chemikáliu, ktorou by si Maťo mohol ublížiť. Zopár fľaštičiek pre istotu zamkne do plechovej skrine s nebezpečnými látkami, od ktorej má ako jeden z mála vyvolených kľúč. Napriek tomu, že každú chvíľu nespokojne pozrie na hodinky, trpezlivo sleduje, ako sa jeho chránenec ukladá. Po toľkých borovičkách a prežitej hrôze z Feriho diagnózy je povolný ako mechanický vláčik. Kam ukazuje výhybka, tam ide aj Maťo. Túto noc pod stôl. Feri na ňom nepozoruje nič iné len to, že je pozoruhodne spomalený. Zips od spacáku rozopína na šesť neohrabaných pokusov. Nakoniec je všetko na mieste a Feri zhasína. Praje Maťovi dobrú noc, ale ten už neodpovedá. Zaspáva s jediným slovom, ktoré sa vracia ako neodplašiteľný, odporne vytrvalý hmyz: „Prečo, prečo, prečo?“

SPOMIENKY A SNY sú účinnými opiátmi. Vyvolávajú v nás príjemné pocity a potláčajú bolesť. Maťo má spomienkové sny. O Daniele. Po nádejnom prvom rande v zelenom sa hodiny, dni, týždne nevidia. Listy sú zúfalo pomalé. Volať nie je kam. Daniela býva na internáte, telefón je na chodbe, mobil je ešte vec málo dostupná. A čo také naliehavé by jej povedal? V listoch je všetko ako na začiatku. Jej otázka z rozlúčky na peróne sa neopakuje. Potom príde jej spásny nápad. Maťova posádka sídli šesťdesiat kilometrov od Hlavného mesta. Ona tam študuje. Práve tam sa má hrať veľký medzištátny zápas vo futbale – a armáda predsa podporuje kultúrne

vyžitie vojakov. Maťo sa chopí iniciatívy, nejaký kultúrny kapitán ho podporí (a rád, aspoň nemusí sám nič vymýšľať), vojsko je nadšené, začína sa boj o to, kto pôjde. Jediné miesto je isté, Maťove. Nakoniec vyfasuje peniaze na tridsať lístkov a menoslov tridsiatich vojakov. Ona volá, lístky sú kúpené, veľmi sa teší, narážkam na tabule s odchodmi vlakov však nerozumie.

V to poobedie, keď sú už všetci pripravení vyraziť, príde nečakaná kontrola z ministerstva obrany. Všetci musia nastúpiť podľa menoslovu na buzerplac. Kasárne sú ako pri poplachu, na futbal nikto radšej nemyslí, je to stratené. Ale Maťo sa nechce vzdať, beží za kultúrnym kapitánom.

„To ste taký nadšenec futbalu? Nevšimol som si.“

Keď sa dozvie, že je za tým žena, mužská solidarita zapracuje. Ruka na plece a chápvavá rada.

„V štádiu paniky, čo tu práve nastala, je len jediná šanca. Utekajte. Vojak, ktorý beží, má naliehavú úlohu. Nezastaví vás ani ministerská kontrola. Na bráne povedzte, že som vás uvoľnil. A pozdravujte tú slečnu!“

Všetko klaplo. Maťo prebehol kasárňami a nikto ho nezastavil. Daniela čakala pred štadiónom, v rukách tridsať lístkov. Zaplatil, zbalil ich do vrečka a chytili sa za ruky. Prešli pešo celým mestom. Hovorili, smiali sa. Občas bozk, veľmi nevinný. Zastavili sa pozrieť na skúšku nejakého amatérskeho divadla, kde mala Daniela tiež svoju roličku. A tým sa to skončilo. Erotická výzva sa nezopakovala, on sa ju neodvážil pripomenúť. Rozprával s anjelskou bytosťou. Ale jedno sa zopakovalo. Nevedeli sa rozlúčiť. Sám sa s údivom pozeral na seba, ako drží jej ruku a nevie ju pustiť. Ako túži ešte chvíľočku cítiť jej pery. Ako mu vlnú oči, keď má urobiť len krok od nej.

A keď ho urobí, chce sa vrátiť. Až to ona múdro vyrieši príslubom, že určite príde. Čoskoro. Vďaka tomu chytí Maťo posledný osobáčik do Posádkového mestečka. A čaká.

STREDA

ŠIESTY DEŇ BEZ DANIELY

TRAPAS na obzore. Maťo zaspával za Feriho asistencie s presvedčením, že sa zobudí skôr, než príde ktokoľvek z pracovníkov Ústavu. Ale podcenil nespavosť starého pána profesora a teraz s hrôzou pozoruje spod stola kroky po knižnici, kde majú niektorí vyvolení aj skrinky na šaty. Pán profesor sa prišiel prezliecť do bieleho laboratórneho odevu. Odrazu sa odhrnie umelohmotný obrus a zjavia sa prísne profesorské okuliare. Dioptriami neprirodzene zväčšené, akoby večne vyvalené oči za nimi prekvapene zažmurkajú.

„Dobré ráno, mladý muž!“

„Dobré ráno, pán profesor.“

„Príjemne ste ma prekvapili. Mal som mylný dojem, že dnešná mládež pre vedecký pokus už neobetuje noc v laboratóriu – ako my kedysi.“

Maťo vylieza spod stola, v rozpakoch sa pokúša obliecť. Až sám seba prekvapí, ako plynulo sa dokáže vžiť do práve nevdojak prisúdenej roly laboratórneho fanatika.

„Inak by som to všetko nestihol, pán profesor.“

Profesor so záľubou, spokojne prikyvuje: „Veda je náročné poslanie a trvá dlho do noci.“

Maťo už je ako tak pripravený na spoločenskú konverzáciu, len nevie, ako sa zbaviť spacáku a podložky.

„To tu nechajte, mladý muž, on si to náš Ferko už uloží.“

Prekvapený Maťov pohľad opätuje profesor láskavým úsmevom, vie svoje.

„Na čom tak intenzívne pracujete?“

Toto Maťa poteší. Už mesiace sa ho nikto nepýta, na čom vlastne pracuje. Rýchlo prinesie pokusné protokoly, vykladá a vykladá. Snáď tak zahovorí to svoje spanie pod stolom. Profesor prikyvuje a náhle zmení tému.

„Ste ženatý?“

„Nie, to nie.“

„Dobre. Máte vážnu známosť?“

„To... asi...“ Maťo zaváha, ale len na chvíľu, „už ani nie.“

„Veľmi dobre, mladý muž. Lebo ako vás počúvam, budete potrebovať ešte zopár rokov plných sústredenia. Ženatý alebo s vážnou známosťou – oboje žerie čas.“

Profesor sa pomaly zdvíha a akoby len pre seba dodáva: „Viete, ja som vo vašom veku bol už ženatý a veľmi rýchlo sme mali tri deti. Neľutujem, ale ani vám to neprajem. Užite si, mladý muž, ten čas, kým ho máte. Dnes ste boháč, ste milionár času!“

Profesor sa na záver usmeje, a kým sa stratí vo dverách, zdôrazní: „Tá pravá počká.“

MAŤO s Danielou boli ľuďmi i bohmi požehnaná dvojica. Boli mladí, nadšení sami sebou, boli dokonalí. Vďaka Maťovmu rýchlemu povýšeniu sa konečne mohli

stretávať častejšie. Hoci boli ako vojak a študentka pozoruhodne chudobní, nič nebol problém. S nikým iným neprechádzal Maťo tak ľahko životom ako s Danielou. A prekvapene zisťoval, ako ich obklopuje mlčanlivá solidarita známych aj neznámych. Keď s Danielou navštívili Maťovo terajšie pracovisko, riaditeľ Ústavu docent Burský prestal byť okamžite chladne odmeraný a jeho sekretárka im bez opýtania varila čaj ako tej najvzácnejšej návšteve. Feri si tú návštevu pamätal a aj trefne okomentoval.

„Ľudia toľko počúvajú o šťastných milencoch, že chcú, aby naozaj existovali, aby vystúpili z rozprávok, divadelných hier, filmov. Chcú vidieť a vedieť, že niečo také je možné aj naživo. Ved' prečo je toľko piesní a básní o láske? Nie preto, že by sme ju dnes a denne zažívali, ale preto, že je tej lásky na svete tak málo! A keď ľudia vidia šťastím žiariaci pár, aj oni chcú prispieť, zohriať sa tým teplom, tou radosťou, tou bezhraničnou vierou. To je solidarita citovo vyhladovaných k tým dvom, ktorým stačí odrazu tak málo. Vyzerali ste kurevsky šťastne.“

FERI riadi Maťove kroky aj na diaľku. Ešte včera večer ho nasmeroval za spriatelenným lekárom. Najskôr ale načmáral čosi na papier a podpísal. Papier vložil do obálky a zalepil. Podal Maťovi.

„Hneď ráno pôjdeš za Kožákom.“

„To je kto?“

„Kožný lekár. Predpíše ti Zinnat, ten je pri šesťhodinovom dávkovaní taký účinný, že za pár dní je po srande. A pozdravuj ho odo mňa.“

S DANIELOU sa diali zázračné veci na počkanie. Raz sa vybrali na akúsi výstavu v záverečný deň, na poslednú chvíľu. Daniela ju veľmi chcela vidieť. Maťovi to bolo jedno, hlavne, že mohol byť s ňou. Výstava bola v starom paláci a oni dvaja jediní návštevníci. Malo by to svoju veľkú romantiku, nebyť páru dôchodcov, ktorí tú výstavu strážili a chceli už ísť domov. Je celkom možné, že za celý deň nemali jediného návštevníka a pred záverečnou už ani nikoho nečakali. Maťo s Danielou ich zjavne otravovali, lebo marili šancu, aby zavreli skôr. A tak nastal zvláštny súboj. Maťo s Danielou sa ruka v ruke prechádzali od obrazu k obrazu. Za nimi nespokojne fučali a nervózne podupávali dvojníci Maťa s Danielou, len o päťdesiat rokov starší. Nakoniec mladých návštevníkov úspešne vyštvali do zimnej nepohody a tmy. Neprekážalo im to. Rýchlo našli útočisko v blízkom kostole. Sedeli tam, hriali si ruky a dívali sa na rozžiarený oltár. Keď vychádzali, Daniela sa pritúlila tak, že Maťo neodolal a pobožkal ju. Práve pod oblúkom brány kostola, objímajúc sa v dlhom, jemnom, do seba zahľadenom, nekonečnom bozku. Vtom zazneli zvony – bili, bili a bili. A to všetko sa sčítalo v jedinej minúte – obrazy predtým, teplo kostolných sviec a do seba zopätých rúk, úžasné chvenie rozozvučaných zvonov. Keď zvony doznali a oni vykročili k zastávke električky, Maťo mimovoľne pozrel na veľké hodiny na námestí. Nebola celá hodina, ani pol. V ten deň nebol cirkevný sviatok a žiadny dôvod na rozozvučanie zvonov. Tie zneli len nad ich hlavami a len pre nich, keď perami hľadali zblíženie bez slov. Takéto zázraky sa diali len s Danielou.

„UKÁŽTE vtáka, pán inžinier.“

Maťo koná podľa pokynov, hoci titul inžiniera mu nesedí. Ale na štátne zdravotníctvo sa k nemu správajú inak mimoriadne slušne. Stačilo v čakárni podať sestričke zalepenú obálku od Feriho a dejú sa zázraky. Vyšetrenie na počkanie.

„Ako sa má váš kolega Gyra? Teda náš Ferko.“

„Asi dobre...“

„Ešte stále pretiahne všetko, čo pred ním neujde na strom?“

Sestrička sa zachichoce, Maťo sa zapýri aj za kolegu. Lekár zatiaľ zručne odoberá vzorku z Maťovho netesného kohútika. Maťovi to pripadá zbytočné.

„Ale ja som si myslel... Totiž, Feri povedal...“

Kožák je trpezlivý lekár, nadiktuje sestričke, čo treba, a blahosklonne dovoľí Maťovi natiahnuť nohavice.

„Pozrite sa, pán inžinier. Môj priateľ Ferko je fachman vo svojom odbore, ale nech sa nám nepletie do remesla. Za správnu diagnózu som tu platený ja. Ten liek vám predpíšem a môžete ho začať brať aj hneď, pre pokoj vašej duše. A pre pokoj svojho svedomia vám nechám urobiť gonokultiváciu. Istota je istota... Do skončení liečby odporúčam ísť na dievčatá len v slušivom latexovom obleku. Mimochodom, v dnešnom svete AIDS-u by som to odporúčal zakaždým a povinne. A o týždeň sa prídte ukázať, pán inžinier!“

Maťo už je medzi dverami, ale doktor ho ešte vráti späť. Polohlasom, ale dôrazne dodá:

„A nezabudnite, pán inžinier, poslať všetky vaše lásky k ich príslušnému ženskému lekárovi.“

Nasleduje sprisahanecké žmurknutie a Maťo to má za sebou. Z dverí ordinácie vychádza o poznanie pokojnejší. Aj na oslovenie inžinier by si už pomaly zvykol – najmä, keď pochopí, že tento lekár si ctí univerzitný diplom iných, ale v ordinácii môže byť doktorom len on.

Cestou do lekárne preberá Maťo všetky papiere a papieriky, čo mu strčila sestrička do ruky. Je medzi nimi aj povedomá obálka, už rozlepená. Maťo do nej zvedavo nahliadne. V prvom riadku je Feriho rukou načmárané Maťove meno, priezvisko a rodné číslo, v druhom adresa zamestnávateľa, v treťom rubrika *Klinická diagnóza* – gonorrea a celkom na záver rubriku *Krátka anamnéza, výsledky lab. vyš.* doplňuje Feriho rukou vpísanú vysvetlivku – „beznádejne zamilovaný“.

ZAMILOVANÝM prajú všetci bohovia, ale nebyť ľudí dole na zemi, nikdy by sa to prianie neprejavilo v takej božskej štedrosti. Maťo s Danielou kráčali svetom ako lakmusový papierik ľudskej viery v šťastie a dobrú vôľu, bez ktorej by to šťastie nebolo možné. Najviac sa vyznamenávali čašníci. Keď Daniela opäť prišla, vojačik Maťo nemal na veľké hostenie. A tak zašli na večeru do jedinej reštaurácie Posádkového mestečka, kde mali aj neskoro večer to najlacnejšie hlavné jedlo – praženicu. S čajom.

Čašníčka si s plnou vážnosťou vypočula túto skromnú objednávku a odišla. Vôbec nevedeli, kedy sa zase zjavila, ale nemohli prehliadnuť to, čo priniesla. Maťo v živote netušil, že praženicu možno servírovať s takým zástupom tanierikov, príborov, soľničiek, koreničiek, nehovoriac o celom čajovom servise. Stálo to dvakrát nič a strávili nad tým šťastní celý večer. Odvtedy sa sem vždy radi vracali. Zadívaní do